

Риёзус солиҳийн шархи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 132-ҳадис

132 - العاشرُ: وَعَنْهُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ اسْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَوَجَدَ بِثِرًا فَنَزَّلَ فِيهَا فَشَرِبَ، ثُمَّ حَرَجَ؛ فَإِذَا كَلَّبٌ يَأْهَمُثُ، يَا كُلُّ الشَّرِّ مِنَ الْعَطَشِ، فَقَالَ الرَّجُلُ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبُ مِنَ الْعَطَشِ مِثْلُ الَّذِي كَانَ قَدْ بَلَغَ مِنِي، فَنَزَّلَ الْبَئْرُ فَمَلَأَ حُفَّةً مَاءً ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، حَتَّىٰ رَقِيَ فَسَقَى الْكَلْبَ، فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَعَفَرَ لَهُ». قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ وَإِنَّ لَنَا فِي الْبَهَائِمِ أَجْرًا! فَقَالَ: «فِي كُلِّ كِيدٍ رَطْبَةٌ أَجْرٌ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. [خ 6009، م 2244].

وَفِي رِوَايَةِ لِلْبَحَارِيِّ: «فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ، فَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ». [173].

وَفِي رِوَايَةِ هُمَّا: «بَيْنَمَا كَلْبٌ يُطِيفُ بِكَيْتَةٍ قَدْ كَادَ يَقْتُلُهُ الْعَطَشُ؛ إِذْ رَأَتُهُ بَغِيٌّ مِنْ بَعَائِيَّ بْنِ إِسْرَائِيلَ، فَنَرَعَتْ مُوْقَهَا فَاسْتَقَتْ لَهُ بِهِ، فَسَقَتْهُ فَعَفَرَ لَهَا بِهِ». [خ 3467، م 155/2245].

«الْمُوقُ»: الْحُفُّ، وَ«يُطِيفُ»: يَدُورُ حَوْلَ «كَيْتَة» وَهِيَ: الْبَئْرُ.

132. У кишидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Йўлда кетаётган бир киши қаттиқ чанқаб кетди. Бир қудуқ топиб, унга тушиб, сув ичди. Кейин чиқди. Қараса, бир ит тилини осилтириб

турибди, ташналиқдан нам тупроқни ялаяпти. Ҳалиги киши: «Бу ит ҳам менга ўхшаб роса чанқабди-ку», деди-да, қудуққа тушиб, маҳсисини тўлдириб, кейин уни оғзида тишлаб чиқиб, кўтарилидид, у билан итни суғорди. Шунда Аллоҳ уни тақдирлади ва уни мағфират қилди». «Эй Аллоҳнинг Расули, бизга ҳайвонларда ҳам ажр борми?» дейишиди. У зот: «Ҳар бир тирик жон учун ва ҳар бир жигари ҳўл нарсада ажр бор», дедилар».

Бухорийнинг бошқа бир ривоятларида эса: «**Аллоҳ уни тақдирлаб, жаннатига киритди**», дейилган.

Икковларининг бошқа ривоятларида: «**Бир ит қудуқ атрофида чанқоқликдан ўлар ҳолатга келиб қолай, деб айланиб юрганида, Бани исроиллик бир фоҳиша аёл маҳсисини ечди-да, унга сув олиб, уни ўша сув билан суғорди. Шу амали сабабли гуноҳлари кечирилди**», дейилган.

Шарҳ: «Ҳар бир жигари ҳўл» дегани ҳар бир тирик жон дегани. Ҳар қандай жонзотни суғоришида, ем беришда, умуман, бирор яхшилик етказишида ажр-савоб бор.

Исломда ҳар бир жонзотга яхшилик қилган инсон ажру савоб олиши қайта-қайта таъкидланган. Ит унча марғуб ҳайвонлардан эмас. Лекин сувсиз қолган итга сув тутган кишини Аллоҳ таоло тақдирлаши, унинг гуноҳларини кечириши катта маънони англатади.

Ҳозирги баъзибир одамлар каби аввало ҳайвонларни шафқатсиз равишда қириб бўлиб, кейин уларга меҳр кўрсатиш жамиятлари тузишга ўтишларидан ўн тўрт аср илгари Исломда ҳайвонларга қандоқ меҳр кўрсатиш намуналари воқеликда бўлганини кўриб турибмиз. Ҳар қандай ҳайвонга меҳр кўрсатиш мусулмон одамнинг бурчидир.

Манба: hadis.islom.uz

